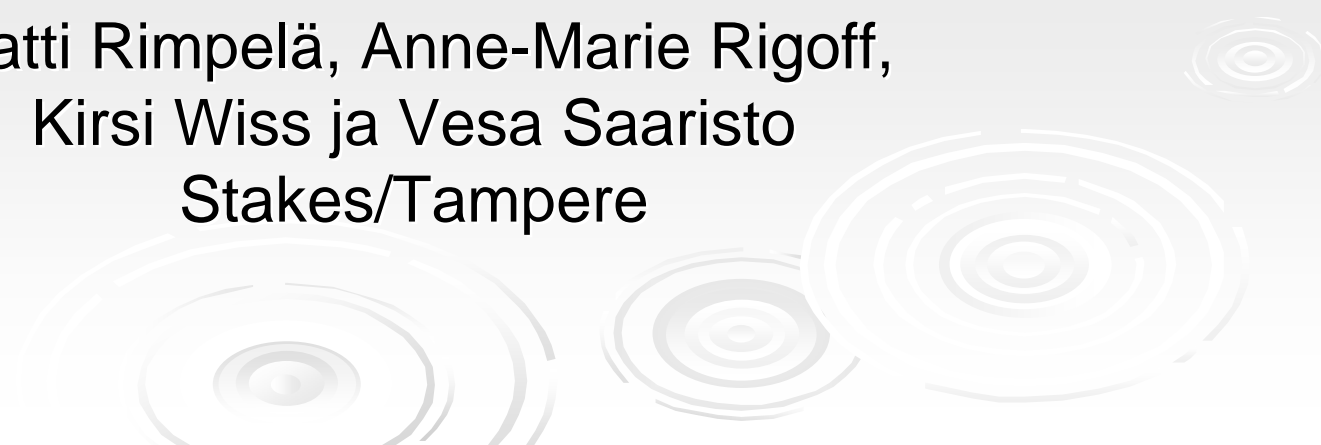

Mitä tarkoittavat

lapsiperheiden määräaikaiset hyvinvointiarvioinnit?

**TedBM -seminaari
Tampere
8.12.2006**

Matti Rimpelä, Anne-Marie Rigoff,
Kirsi Wiss ja Vesa Saaristo
Stakes/Tampere

TedBM -hanke

Toimipaikkakohtainen terveyden edistämisen vertaistietojärjestelmä

- **STM:n toimeksianto Stakesille 2006-2009**
 - rahoituspäätös vuodeksi kerrallaan

Ydinkäsitteet

- **Terveyden edistäminen**
- **Terveydenedistämisasiivisuus**
- **Vertailutietojärjestelmä**
 - vertailukehittäminen
 - vertailuanalyysi
 - kvantitatiivinen tieto
- **Toimipaikka**
 - julkinen valta kunnissa ja alueilla

Terveydenedistämisasiktiivisuus

➤ = **Health-promotion capacity**

- kehittyi 1990-luvulla erillisten ohjelmien ja palvelujen kritiikistä
- sovellutus yleisemmästä:
 - *"capacity building"*

➤ = **TEA**

Terveydenedistämisaktiivisuus

- **on enemmän kuin terveyden monitorointi ja ohjelmat, toiminnot ja palvelut**
- **Uutta yhteisön yleisempi ominaisuus**
 - "Organisaatiokulttuurin syvärakenne"
- **Kirjallisuudessa ei ole yhtä hyväksyttyä tulkintaa eikä validiksi todettua mittaria**

TEA:n teemat

1. Sitoutuminen kansanterveysvastuuseen

- terveyden lisääminen, erojen vähentäminen
- suunnitelmat, kertomukset, kuntatarkastus

2. Väestön terveyden monitorointi

- johdon tietojärjestelmät
- tarve-analyysi

3. Terveysasteisiin vastaava infrastruktuuri

- organisaatio, henkilöstö, muut voimavarat, osaaminen, yms.

4. Ohjelmat, toiminnot ja palvelut (=prosessit)

5. Ylläpito ja pysyvyys

6. Yhteisön/toimipaikan ongelmanratkaisukyky

- "voimaistuminen", osallisuus, johtaminen, yms.

Vertaistietojärjestelmä

- **"Benchmarking" - tietokanta**
 - tiedot tallennetaan yhteiseen tietokantaan
- **Mahdollistavat vertailua**
 - toimipaikkojen kesken
 - samassa toimipaikassa ajan mukaan
- **Vertailukehittäminen**
 - sisäinen arviointi/kehittäminen
 - toimipaikka hyödyntää tietokantaa vertailemalla valitsemiinsa toisiin vastaaviin toimipaikkoihin
- **Vertailuanalyysi**
 - ulkoinen taho tutkii ja analysoi
 - esim. Pisa-tutkimukset

: **Vertaistietojärjestelmä**

Millaisia tietoja? Kvantitatiivisia

➤ **tosiasialuonteisia, esim.:**

- euroja tai henkilötyövuosia/väestö
- tavoitteet kuntasuunnitelmassa: kyllä/ei
- laaja-alaiset terveystarkastukset
peruskouluaikana: 0, 1, 2, 3+

➤ **arvioita**

Toimipaikka

- **Julkisen vallan toimipaikat kunnissa ja alueilla**
 - **Kunnat ja niiden tulosvastuualueet**
 - tekninen/sivistys/perusturva, yms.
 - **Kuntayhtymät ja vastaavat**
 - terveyskeskukset, yms.
 - **Sairaanhoitopiirit**
 - **Koulut ja oppilaitokset**
- **Toimipaikan vastuuväestö**

Johdon ja johtamisen tietojärjestelmä

➤ TedBM tarkastelee TEA:ta johdon ja johtamisen näkökulmasta

- tarveanalyysi vs. toiminnan/tuen tarve
- toimintarakenne
- voimavarat
- toiminnot, palvelut, "prosessit"
- vaikuttavuus
- tehokkuus

Johdon tietojärjestelmä

Panokset

- voimavarat
- ja kustannukset

Tuotantoprosessi

- Ohjelmat, palvelut yms.

Tuotos

- Suoritteet

**TUOTANNOLLINEN
TEHOKKUUS**

TUOTTAVUUS =
Tuotos/panokset

**TALOU-
DELLISUUS =**
Kustannukset/
tuotos

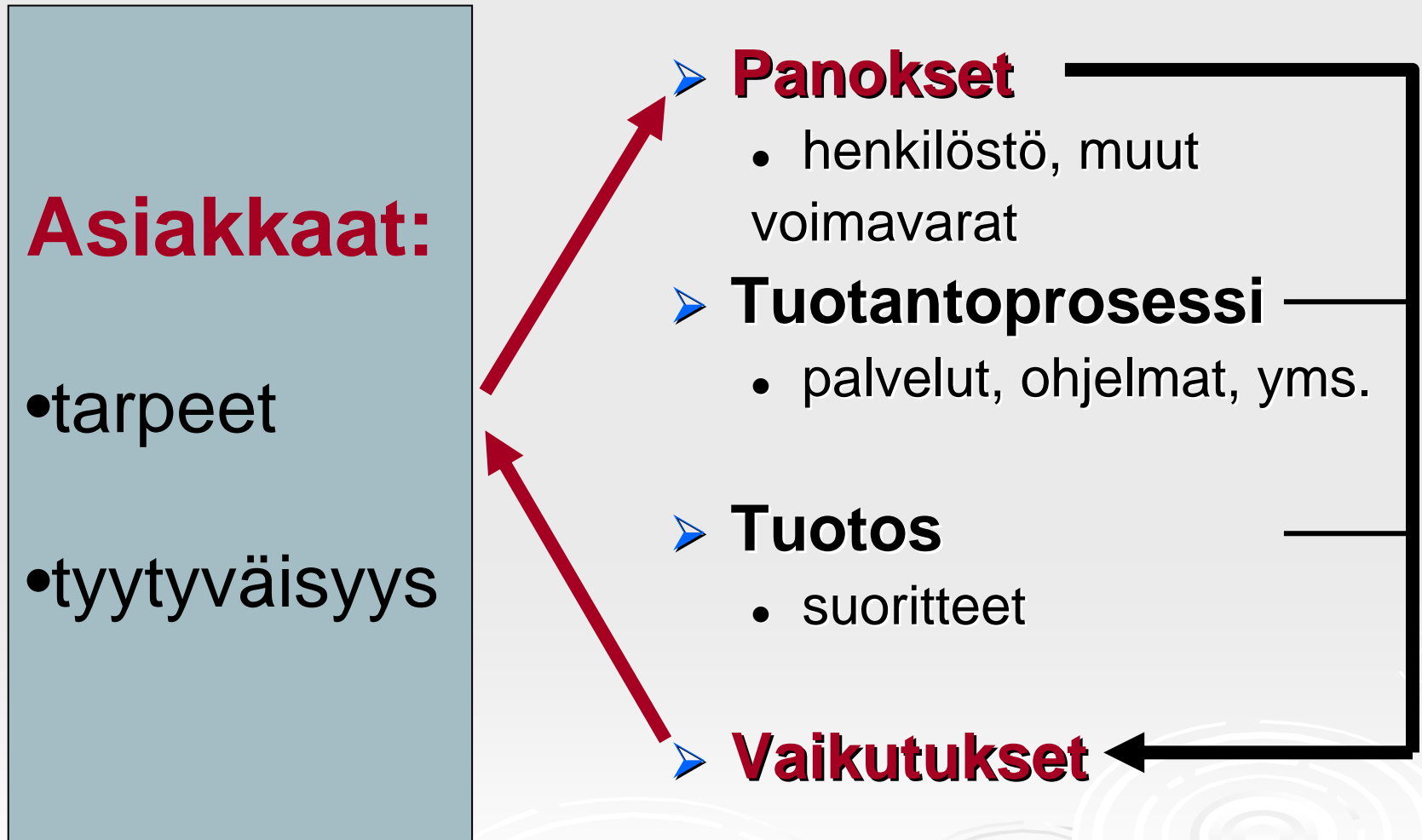
**ALLOKATIIVINEN
TEHOKKUUS**

TEHOKKUUS =
Vaikuttavuus/
panokset

Vaikuttavuus

- Vastuuväestön terveys

Toiminnan tehokkuus voidaan tulkita asiakaskeskeisesti....

...tai vastuuväestön terveystarpeista lähtien: vaikutukset mitataan väestön terveytenä!

**Lapsiperheiden,
lasten ja nuorten
hyvinvointi/
terveys**

- seuranta ja
- terveystarpeiden-
arviointi vastuu-
väestössä

Tavoitteet (1/2)

Koko maan kattava

- suunnitelmallinen ja yhtenäinen kuntien ja kuntapalveluiden
- *terveydenedistämisasiaktiivisuuden vertailutietojärjestelmä,*

***Pienin mahdollinen tietomäärä,
joka kuvaa yhteisön
terveydenedistämisasiaktiivisuutta***

Tavoitteet (2/2)

- 1. Tukea kuntien sekä niiden hallintokuntien ja muiden toimipaikkojen**
 - sisäistä arviointia ja vertailukehittämistä
- 2. Mahdollistaa**
 - ulkoinen arviointi (vertailuanalyysi) ja
 - kansallisten tavoitteiden seuranta

TedBM-hankkeen käynnistyminen

- **STM:n päätös** **3/2006**
 - **Henkilöstön rekrytointi** **3-6/2006**
 - tutkija, tutkimussihteeri, tilastoanalyysiasiantuntija
 - **Toimitilat** **9/2006**
- **Työsuunnitelma 2006 -2009**
 - **Syksyn 2006 ohjelmassa**
 - **teoreettismetodinen selvittely**
 - **neljä pilottiteemaa**
 - kunnan johdon sitoutuminen;
 - kansanterveystyö;
 - **neuvolatyö ja kouluyhteisöt;**
 - mielenterveystyö

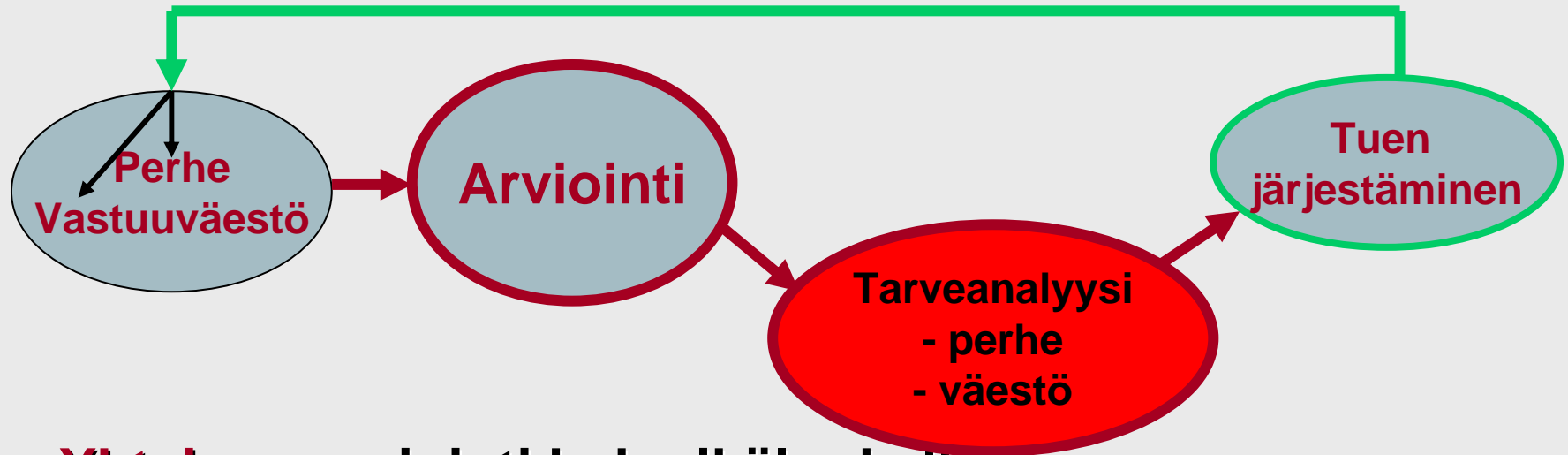
Ensimmäiset sovellutukset

- **Lapsiperheiden määrääikaiset hyvinvointiarvioinnit**
 - tämän seminaarin teemana
- **Kouluyhteisön terveydenedistämisasiivisuus**
 - valmistellaan yhteistyössä opetushallituksen kanssa
 - kyselyt peruskouluilla, lukioille ja ammatillisille oppilaitoksille keväällä 2007

Mitä tarkoittavat lapsiperheiden määräaikaiset hyvinvointiarvioinnit?

- **Koko lapsiperheen hyvinvointi**
 - kriittisissä vaiheissa tuen tarpeen arvioimiseksi
 - mahdollisimman pienellä tietomäärällä
- **Yhteinen käytäntö koko maassa**
 - samat ydinteemat
 - samat ikäryhmät
- **Samalla vastuuväestöjen lapsiperheiden, lasten ja nuorten hyvinvoinnin seuranta**
 - ydintiedot tallennetaan samanlaisina tulostettaviksi

Tavoitteena tuen tarpeen ennakointi 18. ikävuoteen saakka:

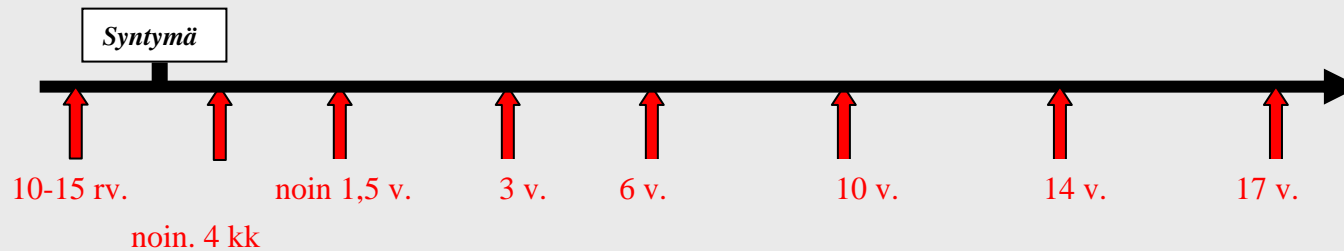
- **Yhteinen** arviointi koko ikäluokalle
- Mikä on **pienin mahdollinen tietomäärä**, jonka perusteella voidaan arvioida ja ennakoida
 - vastuuväestön tuen tarve?
 - perheen tuen tarve?
 - lapsen/nuoren tuen tarve?

Ehdotus arviointien ajankohdiksi

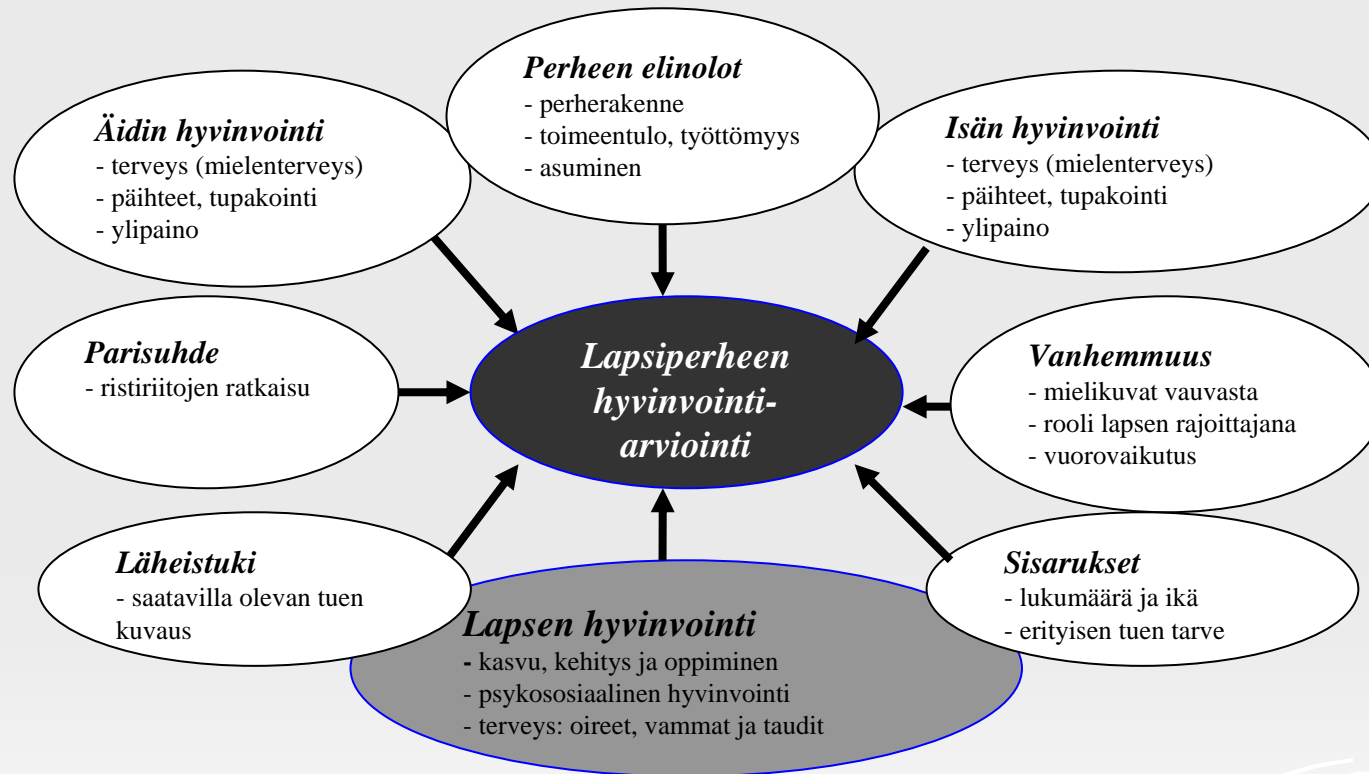
- ennakoidaan tuen tarvetta

- mahdollisimman harvoin: kriittiset vaiheet

Ehdotus hyvinvointiarviointien ajankohdiksi

Teemat ja ulottuvuudet varhaislapsuudessa, ehdotus 10/2006

Hyvinvointiarviointiin sisältyy

- **Aikaisempi hyvinvointitieto**
 - asiakirjat
 - kaikki perheen tukijat
- **Perhe ja ammattihenkilö(t) tapaavat**
 - seulonnat
 - tutkimukset
 - keskustelu
- **Yhteinen "sopimus"**
 - tuen tarpeesta
 - tuen järjestämisestä
- **Vertailukelpoisuus**
 - yhteiset käytännöt menetelmät
 - ydintietojen kirjaaminen, tilastojen tulostaminen

Mitä olemme jo oppineet?

➤ Kuntien yhteistyö

- Onko yhteinen toimintamalli mahdollinen koko maassa?
- Kansanterveysasetus?

➤ Yhteinen tulkinta tuen tarpeesta

- Koko maassa? Kunnassa?
- Onko tukea tarjolla?

➤ Hallintokuntien/ammattiryhmien yhteistyö:

- Onko mahdollista sopia vain yhdestä runko-ohjelmasta?

➤ Vertailukelpoisuus

- Yhteiset menetelmät, käytännöt ja ajankohdat eri kunnissa?

➤ Asiakirjaohjelmistot

- Käyttöliittymät, raportointityökalut, oikeudet???